Posamezna številka stane 30 vinarjev.

34 številka. Maribor, dne 21. avgusta 1919. 53. letnik.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1·50 K. Naročnina za Nemško 8 K, za druge [illegible] 8 K, [illegible] hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se [illegible] do odpovedi. — Vsi „Katoliški [illegible] društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne enake prisere popust. V oddelku „Kdo [illegible]“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitvrsta 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do terka opoldne. — Nenaprte reklamacije so poštnine prste.

Prvi ljudski tabor v Prekmurju.

V nedeljo, dne 17. avgusta, torej prvo nedeljo po osvoboditvi Prekmurja po naših hrabrih četah, se je vršil v Beltincih prvi slov. ljudski tabor, kakoršnjega še naše slovensko Prekmurje ni videlo in kakor si sijajnejega in veličastnejega niti bujna domišljija predstavljati ne more.

Nad 20.000 naših vrlih Prekmurcev se je zbralo iz celega Prekmurja v naših Beltincih, da izrazi svoje nepopisno veselje in globoko hvaležnost, ker je rešeno iz tisočletnega narodnega suženjstva, rešeno izpod madžarske boljševiške strahovlade.

V avtomobilu sta se iz Radgone odpeljala poveljnik vojaških čet, podpolkovnik Uzurinac ter mariborski okrajni glavar dr. Lajnšič kot začasni civilni upravitelj Prekmurja. V vasi Bratoncih pred Beltinci se je zbrala nepregledna množica slovenskih Prekmurcev, mladina na z zastavami okrašenih konjih, drugi na ozaljšanih vozovih in v kočijah, da se udeleži prihoda in slovesnega sprejema ter ukorakanja v Beltince. Na čelu sprevoda je korakal mnogopreganjani visokošolec Pavel Horvat ter mnogo domačih godb. Ko se je ustavil avtomobil z zastopnikoma vojaške in civilne oblasti, so iz tisoč grl zaorili veselja prekipevajoči živijo-klici. Z venci in zelenjem okinčane deklice so napravile špalir in slovenska deklica je dr. Lajnšicu izročila krasen šopek. Postavljenih je bilo šest slavolokov in sploh ves sprejem je bil naravno prisrčen in prekipevajoč veselja svobode.

Pred okrašeno župno cerkvijo v Beltincih je bil postavljen oltar za slovesno službo božjo, katero je daroval profesor dr. Kovačič iz Maribora ob številni asistenci domačih duhovnikov. Med službo božjo je oddajala salve prostovoljna legija. Po službi božji se je vršilo pred cerkvijo slavnostno zborovanje, katero je otvoril domačin Jožef Godina. Pozdravil je poveljnika vojaških čet, ki so osvobodile Prekmurje ter civilnega komisarja dr. Lanjšica. Za njim je govoril podpolkovnik Uzurinac v zahvalo za krasen sprejem ter izjavil, da je sedaj njegova naloga končana in uprava Prekmurja preide sedaj v nevojaško oblast. Civilni komisar dr. Lajnšič je nato v krasnih besedah izjavil, da je sedaj odklenkalo madžarskemu boljševizmu za vselej ter da je zajamčena varnost življenja in imetja Prekmurcev. Narodni mučenik župnik Klekl, ki je bil od prejšnje boljševiške vlade obsojen na smrt, a je utekel, je vzbujal v spomin trpljenje Prekmurcev. Profesor dr. Kovačič je med drugim izvajal, da gre Wilsonu največja zasluga za osvoboditev Prekmurja. Nadrevizor Pušenjak prinese pozdrave SKZ in SKSZ ter ostalih slovensko-katoliških organizacij, opiše 1000 letno trpljenje Slovencev, začrta delo, katero čaka Prekmurje v bližnji bodočnosti zlasti na gospodarskem polju ter sklepčno pozdravlja Prekmurce kot globokoveren narod, kateri si je v zaupanju do Boga ohranil svojo narodnost. Govorilo je še nato več govornikov. Opoldne je bilo zborovanje zaključeno, godba je zaigrala našo narodno himno „Lepa naša domovina“, katero je ljudstvo navdušeno pelo.

Po vsej pravici je prištevati ljudski tabor v Beltincih v vsakem oziru med najvažnejše trenotke v zgodovini slovenskih Prekmurcev.

Posavska nova politika.

Pri nas v Posavju je plavalo nekaj časa nekako premirje nad strankami v tem smislu, da ne bo nobena javno nastopala; le v slučaju kršenja medsebojne sprave bodo razvile tudi vse ostale svojo bojno zastavo. To tajno tišino in molk pretrgala je pa novorojenka „Samostojna kmetijska stranka“, ki je začela ostavljati svojo okroglo polženo hišico in drezati s svojimi rožički na vse strani. Ta strančica je pri nas vzklila ter začela poganjati s prihodom novih advokatov v Brežice. Naš prejšnji g. dr. Stiker ni politični ravsar po naravi. Le novodošli dr. Zdolšek bi si rad okitil svojo advokatsko glavo z lavoriko originalnosti. Pa kedo bi se pustil ujeti na limanice tujcu, tega se je kmalu zavedel tudi dr. Zdolšek. Da bi lahko započel boj zoper mir in spravo, si je poiskal zaveznika v že političnem nastopu preizkušeni moči — dr. Stikerju, ki ni samo brežiški župan, da celo, nekateri se drznejo trditi, tudi okrajno glavarstvo.

Ko (za našo stranko rajni) dr. Šušteršič pri svojem že domnevanem padcu ni mogel razbiti „Slovenske Ljudske Stranke“ je poiskusil vsaj potresti ter omajiti njen temelj, to se pravi, razdvojiti njene kmetske pristaše in je pognal v boj otroka svoje jeze in strasti takozvano „Samostojno kmetsko stranko“. Tega onemoglega pritlikavca potvorjeni otroci so se vtihotapili v naš okraj ob priliki shoda županov, ko je mladi Urek iz Globokega prinesel h krstu nezakonca „Samostojno kmet. stranko“. Vendar naš Urek je botroval le na papirju in za javnost, resnično pravi botri naši g. advokatje so obhajali botrinjo tega političnega izrodka v prikritem ozadju. Vse pri nas strmi in se čudi nad mehkošibko hrbtenico naših občinskih mož osobito Ureka, ki se je slekel Pavla ter smuknil za Savlov plašč. Da, naš za „Kmečko Zvezo“ nekdaj tako goreče navdušeni posavski kmet podi kar na mah našo duhovščino proč od sebe, česar ne bi niti verjeli, ako bi ne stalo črno na belem. Poznamo kuma Ureka, kateremu ne zadostuje več priprosta kmetska družba, ampak je zahrepenel v svojem povojnem ponosu po mestno advokatski. Obžalujemo vse one naše trdne kmete, ki so se dali preslepiti in si prižgali goreče sveče krog kumeka Ureka, ki Brežičanom z glavo kima in poganja zibelko „Samostojne“. Pribito povedano bodi vsem kmetom brežiškega okraja: Vsi kmetski lisjaki od dr. Glantschnigga doli do brezdna rajnega ptujskega „Štajerca“ in do zibelke „Samostojne“ so zasledovali in se še poganjajo za

LISTEK.

Iz groba v življenje.

Januš Golec.

(Dalje.)

Kriste Gospod pa, ko si je ob Lazarjevem grobu otrl solze in izmolil goreče zahvalno molitev, je stopil tik pred prijateljevo grobišče in zaklical z mogočnim glasom: »Lazar, pridi ven!« Štiri dni v grobu trohneči mrlič se je zganil ob teh budilnih besedah, že trohneče ude je mahoma prešinila moč življenja, mrtvi Lazar je vstal in zapustil grob . . . Vsi pričujoči, ki so videli ta Kristov nadčudež, so se začudili in ostrmeli nad Mučenikovo nebeško močjo, ki je vzbudila mrliča na plan življenja . . . . To Lazarjevo vstajenje, kako nam žari, se zrcali in slišno odmeva iz najnovejše zgodovine naše mladostne Jugoslavije.

— — —

Ne štiri dni in noči — — — stoletja je trohnel Kristov prijatelj — jugoslovanski rod — v grobovih brezpravnosti, tlačanstva in suženjstva. V svetovni borbi pa, po onih v ves svet razkričanih zmagah nemškega in madžarsko-avstrijskega orožja so se Nemci in Madžari že pripogibali k tlom, da zagrabijo s svojimi morilnimi rokami mogočno težak kamen in z njim zapahnejo grob, kamor so že bili davno izročili bedni jugoslovanski narod po njih trdnem prepričanju za vso večnost. Zaprli so že bili to jugoslovansko gomilo z orjaško skalo svojih nezaslišanih ofenziv, s katerimi so podili v pogibel in smrt stotisoče naših očetov, bratov in sinov. Krvavi tempelj svetovne vojne, ta naš grob, je bil že prenapolnjen z jugoslovanskimi žrtvami, že tudi zaprt s kamnom, ki bi nam naj branil za vedno izhod iz trohnobe v življenje.

Le z zapečatenjem tega ogromnega grobišča so še malo počakali naši krvniki. A ta za nas usodepolni pečat jim je v odločilnem trenutku izvil iz rok za Jugoslovane nezabni Wilson, ki je odbil smrtni zamah nemške in avstrijsko-madžarske krvave sekire s svojo: Samoodločbo narodov! Pri tem svetovno mogočnem klicu ameriškega velikana, ki se je širil po svetu z električno bliskavico in močjo, so se stresli stebri za nas Jugoslovane od Nemcev in Madžarov postavljenega šafota, začeli so se nagibati na stran, dokler se niso zrušili in podrli za seboj tri države: Nemčijo, Avstrijo in Ogrsko, ki so ogrožale z ognjem in mečem celo Evropo.

Odmev Wilsonovega klica o samoodločbi narodov privabil je tudi naša jugoslovanska čudotvorca: dr. Kreka ter dr. Korošca pred naš grob, začela sta klicati in zvati že trohneče mrliče v vstajenje, v življenje in sicer — novo, doslej že neukušeno, samostojno in svobodno v družinski hiši Jugoslavije. Na ta čudežno učinkujoči klic naših dveh največjih narodnih budilcev smo se odzvali najprej mi najmlajši bratje Slovenci, sledili so nam Hrvati, in nam že v življenje probujenim so nam odprli svoj sicer po vojni uničeni in požgani, a — očetovski krov — res naši očetovski rešitelji Srbi.

Iz jugoslovanskega grobišča se ni dvignil samo en trohneči Lazar, ampak kar namah trije: Srbi, Hrvati in Slovenci. Vstali so ti prijatelji Kristovi res nekako čudežno, ostavili grob, se podali na plan svobode in prostosti na strmljenje in čudes vseh pri našem grobu stoječih sovražnih farizejev (Nemcev in Madžarov), pa tudi prijateljskih antantinih narodov.

Jugoslovani! Iz groba v — življenje, ali ni to veselje, bajna radost, poslušanje čarobnega odmeva nebeške glorije?

Proklamacija samostojne in svobodne Jugoslavije bo ostala za nas in vse naše potomce bodočih stoletij praznik: Vstajenja iz groba brezpravnosti v življenje pravic!

Čemerno resni obraz se nam razbistri, srce nam začne plavati v milini, ako nam zazre oko res srčno srečnega človeka. To veselje se nam podvoji in potroji, ako se razgrne pred nami pogled na celo družbo srečno zadovoljnih. Popolna podoba, ideal sreče, pa je srečno zadovoljna družina. Tak vzor in vzgled družinske sreče nam nudi sv. evangelij v betanski družini, kateri je celo sam Sin božji izpolnjeval njeno srečo s svojo večkratno prisotnostjo. Pa tudi to družino, obžarjeno in obsevano od nebeškega radostja, je obiskala in zagrnila v črni plašč tuge in smrti roka usode. Pa štiridnevna bridka žalost te družine je nadomestilo nadčloveško, rajsko veselje, ko je prijatelj Kristov zopet se prebudil iz trohneče smrti v čar življenja.

Tudi naša v davno, davno minuli, prastari zgodovini naše pradede objemajoča jugoslovanska družinska sreča je bila skaljena, pomandrana v blato in mlakužo sužnjosti in brezpravne smrti skozi stoletja.

(Konec prihodnjič.)